

“ANDISHA VA G‘URUR” ASARI HAQIDA

Rizaqulova Muxlisa Ahmad qizi

Qarshi shahar Iqtisodiyot va Pedagogika Universiteti NTM
Boshlang‘ich ta‘lim yo‘nalishi talabasi

ANNOTATSIYA

Ushbu maqolada Jeyn Ostinning “Andisha va g‘urur” asari haqida, asardagi obrazlarning qiyosiy tahlili haqida atroflicha fikr yuritilgan. Hozirgi kunda “Andisha va g‘urur” adabiyotshunos olimlar va kitobxonlar orasida doimiy ravishda “eng sevimli kitoblar” ro‘yxatining yuqori qismidan joy egallab keladi. U 20 mlndan ortiq nusxada sotilgan bo‘lib, ingliz adabiyotidagi eng mashhur romanlardan biriga aylandi va zamonaviy adabiyotda ko‘plab yozuvchilarni ilhomlantirdi.

Kalit so‘zlar: Obraz, qiyosiy tahlil, badiiy detallar, peyzaj.

АННОТАЦИЯ

В этой статье подробно рассматривается произведение Джейн Остин “Гордость и предубеждение”, сравнительный анализ образов в произведении. В настоящее время “Гордость и предубеждение” неизменно занимает место в верхней части списка “любимых книг” среди литературоведов и читателей. Он был продан тиражом более 20 миллионов экземпляров и стал одним из самых популярных романов в английской литературе и вдохновил многих писателей в современной литературе.

Ключевые слова: Образ, сравнительный анализ, художественные детали, пейзаж

ABSTRACT

This article deals with Jane Austen’s “Andia and pride”, a comparative analysis of the characters in the work, with a thorough reflection. Nowadays, “Andisha and pride” is constantly occupying a place among literary scholars and readers from the top of the list of “favorite books”. It sold over 20 million copies, becoming one of the most popular novels in English literature and inspiring many writers in modern literature.

Keywords: image, comparative analysis, artistic details, landscape.

Elizabet Bennet bilan o‘zining kelib chiqishi, boyligi ila mag‘rur boy pomeshchikning o‘g‘li Fitsuilyam Darsi o‘rtasidagi sarguzashtlarni hikoya qiladi. Asar 1813-yilda nashr qilinib, adabiyot dunyosida katta shov-shuvga sabab bo‘ldi.

Ushbu asar haqida o'sha paytdagi "Britaniya tanqidchisi" jurnali shunday yozgan edi: "Asar shu paytgacha o'quvchilar hukmiga havola qilingan bu turdagi hamma romanlardan yuqori turadi".

Asar yaratilishi

"Andisha va g'urur" romani ingliz yozuvchisi Jeyn Ostin qalamiga mansub bo'lib, u romanni yozishni 1796-yilda boshlagan. Ammo roman 1813-yilda dunyo yuzini ko'rgan, chunki nashriyotchilar qo'lyozmani rad etgan va o'n besh yildan ko'proq vaqt mobaynida mato ostida yotgan. Jeyn Ostin roman ustida ishlashni boshlaganida 21 yoshda edi.

Asar syujeti

Roman janob Benet va rafiqasining yosh mister Bingliga tegishli Nezerfildparkka kelishi haqidagi suhbatdan boshlanadi. Xotin erini qo'shnini ziyorat qilishga va u bilan yaqindan tanishishga ko'ndiradi. Ayol besh nafar qizdan biri janob Bingliga yoqib qolishidan umid qiladi. Janob Bennet yigitnikiga tashrif buyuradi, u ham bir muncha vaqtdan so'ng Bennetlar xonadoniga mehmonga keladi.

Ularning keying uchrashuvi balda bo'lib o'tadi. U yerga Bingli opa-singillari, shuningdek janob Xyost va do'sti janob Darsi ham tashrif buyuradi.

Bingli davraning guli edi. Bennetlarning katta qizi uning alohida e'tiborini Jeyn tortadi. Qiz ham yigitni sevib qoladi. Ko'p o'tmay Kerolayn va Luiza Jeynni birga ovqatlanishga taklif qiladi. Jeynning onasi qizini otga mindirib, Binglilarnikiga yuboradi, natijada qiz shamollab qolib, uyga qaytmaydi. Elezabet nezerfildliklar bilan muloqot qilishni yoqtirmaydi, chunki faqat janob Bingligina uning singlisiga samimiy g'am xo'rlikni namoyish etadi. Janob Bingli Jeynni sevib qoladi, janob Darsiga esa Elizabet yoqa boshlagan edi. Ammo Elizabet Darsi uni mensimasligiga amin edi. Bundan tashqari, sayr paytida opa-singil Bennetlar janob Uikxem bilan tanishadi. Yigit hamada yoqimli taassurot qoldiradi. Biroz vaqt o'tgach, janob Uikxem Elizabetga janob Darsining o'ziga nisbatan nomaqbul xatti-harakatlari haqida hikoya qiladi. Gap shundaki, Darsi marhum otasining oxirgi vasiyatini bajarmaydi va unga va'da qilingan ruhoniylilik o'rnini Uikxemga bermaydi. Elizabet Darsi haqida yomon fikrda bo'ladi.

Nezerfildagi balda janob Darsi Bingli va Jeynning nikohi muqarrarligini anglay boshlaydi. Bennetlar oilasi-Elizabet va Jeyndan tashqari- odob va ahloq qoidalari yetishmasligini namoyish etadi. Ertasi kuni Bennetlarning qarindoshi bo'lgan janob Kollinz Elizabet qo'lini so'raydi. Elizabet esa taklifni rad etadi. Bahorda Elizabet Sharlotda janob Kollinznikiga tashrif buyuradi. Elizabet janob Darsining qarindoshi, polkovnik Fitsvilyam bilan tanishadi.

Bir necha oy o'tgach, Elizabet va uning xolasi, Gardner amaki sayohatga chiqadi. To'satdan mister Darsi qaytib keladi. U Elizabet va bog'bonlarni xushmuomalalik va

mehmondo'stlik bilan kutib oladi. Elizabet Darsi unga yoqishini tushunadi. Tanishuvlarning qayta tiklanishi, Elizabetning kenja singlisi Lidiya janob Uikxem bilan birga qochib ketganligi haqidagi xabar bilan uzilib qoladi.

Lidiya va Uikxem allaqachon Longbornga er va xotin sifatida tashrif buyurgan, u yerda Uikxem tasodifan janob Darsi ularning unashtiruv marosimida bo'lganini aytadi. Elizabet qochoqlarni topib, to'yni aynan Darsi qilganini bilib oladi. Qiz juda hayron, lekin bu vaqtda Bingli Jeynga turmush qurishni taklif qiladi va Elizabet o'tgan voqealarni o'tadi. Katrin De Byor xonim kutilmaganda Elizabet va Darsining nikohi haqidagi mish-mishlarni inkor etish uchun Longbornga keladi. U jiyanining Elizabetga uylanishiga qarshi edi. Elizabet uning barcha talablarini rad etadi. Ketrin xonim Elizabetning gaplarini jiyaniga aytib berishini aytadi, ammo bu Darsiga Elizabet unga nisbatan fikrini o'zgartirgan degan umidni beradi. U Longborn shahriga boradi va yana bir bor uning qo'lini so'raydi. Bu safar ularning baxtli bo'lishiga hech nima to'sqinlik qila olmaydi.

Xulosa qilib aytganda, asarda Lizi hamda Darsini bir-biriga bo'lgan sof hamda beg'ubor tuyg'ulari shu darajada chiroyli tasvirlanganki asar qahramonlarni sevib qolish hech gap emas. Darsi timsolidagi mag'rurlik ortidagi buyuk oliyjanoblighi, Lizziga nisbatan sof muhabbati, Elizabetning aqli, farosati, odobi, Jeynning vazminligi, sabri, ochiqko'ngilligi shunday mahorat bilan tasvirlangan, juda chiroyli yozilgan. Asarda hech qachon ko'ringanicha baho bermaslik, aslida insonning ichki olamini bilmay turib, u haqida yomon gumonlarga bormaslik kerak ekanligi yaxshi tushuntirilgan. Janob Kollinz hamda miss Bingli timsolida esa insonlarga past baho berib o'zini yuqori baholash qanchalik xunuk ekanligi ko'rsatilgan. "Andisha va g'urur" adbiyotshunos olimlar va kitobxonlar orasida doimiy ravishda "eng sevimli kitoblar" ro'yxatining yuqori qismidan joy egallab keladi. Bir asrdan ko'proq vaqt davomida "Andisha va g'urur"ning dramatik moslashuvlari, qayta nashrlari, norasmiy davomi filmlari va televizion versiyalari romanning unutilmas qahramonlari va mavzularini aks ettirib, ommaviy tomoshabinlarga yetib keldi. Shuningdek, AQSH

universitetlariga kirish uchun imtiyoz beruvchi SAT imtihoniga tayyorlanayotgan abituriyentlarga ushbu asarni o'qish tavsiya etiladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI: (REFERENCES)

1. Jeyn Ostin. "Andisha va g'urur". 1813
2. Jumaboyeva F. "Andisha va g'urur", Jeyn Ostin 2023
3. To'qliyev B. Niyozmetova R. "Til adabiyot ta'limining zamonaviy texnologiyalari" Toshkent 2011
4. Abdullayeva M. "O'zbek tili va adabiyotini o'qitish texnologiyalari va loyihalashtirish" fanidan ma'ruzalar matni. Toshkent 2017
5. Ruziyeva N.S, Isajon Sulton romanlarida metaforaning uslubiy vazifasi''-Filologik ta'limda innovatsion metodlar"-ilmiy amaliy anjuman materiallari. T, 2022. 350bet
6. Ruziyeva N.S, Nasriy asarlardagi metaforaning lisoniy tadqiqiga doir"(Isajon Sulton romanlari misolida) Buxoro shahar N=°6, 2 2022